

रामग्राम नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

रामग्राम नगरपालिकाको गरिमामय अठारौँ नगर सभाका आदरणीय सभा अध्यक्ष एवं नगर प्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीज्यूहरू एवं सञ्चार माध्यम तथा प्रत्यक्ष प्रशारणमा जोडिइरहनुभएका सम्पूर्ण नगरबासी महानुभावहरू,

सर्वप्रथम नगरसभाको यस महत्वपूर्ण अधिवेशनमा यहाँहरू सबैलाई हार्दिक स्वागत एवं धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। यस महत्वपूर्ण अवसरमा परिवर्तनका खातिर आफ्नो जीवनको उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति उच्च सम्मान सहित हार्दिक श्रद्धासुमन व्यक्त गर्न चाहन्छु।

आर्थिक वर्ष ०८३/०८४ को नीति कार्यक्रमको लक्ष्य "समृद्ध रामग्राम, खुशी नगरबासी" रहेको छ। नगरबासीको सर्वाङ्गीण विकाससँगै समृद्धि, सुशासन र सेवा प्रवाहका साथ तीव्र विकासको अपेक्षालाई उपलब्ध स्रोतसाधनको समुचित प्रयोग गर्दै नगरबासीको आकांक्षा पूरा गर्न दृढ संकल्पित रहेको कुरा यहाँहरू समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु।

चालु आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा टेकेर नगरको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विकासका उद्देश्य, लक्ष्य, रणनीति र कार्यनीति सहितको स्पष्ट विकासको खाका निर्धारण गरी एकीकृत शहरी विकास योजना र नगरपालिकाको आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्न यो नीति तथा कार्यक्रम निर्देशित छ। आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा निम्न पक्षलाई मुख्य मार्गनिर्देशकको रूपमा लिइएको छः

क. नेपालको संविधान

ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

ग. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४

घ. अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४

ङ. नेपाल सरकार तथा लुम्बिनी प्रदेश सरकारले तर्जुमा गरेका नीति तथा कार्यक्रम र बजेट

च. दीगो विकास लक्ष्यहरू हासिल गर्नेलगायतका नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा जनाएका प्रतिबद्धताहरू

छ. यस नगरपालिकाको एकीकृत शहरी विकास योजना तथा आवधिक विकास योजनाहरू

आदरणीय नगरसभाका सदस्यज्यूहरू

रामग्राम नगरपालिका लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य, मान्यता, मानव अधिकार, सामाजिक न्याय, सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई आत्मसाथ गर्दै विधिको शासनप्रति पूर्ण प्रतिबद्ध छ। शासकीय व्यवस्थामा आएको परिवर्तनको अनुभूति सबै नगरबासीले गर्न सक्नु भन्नेमा हामीहरू अत्यन्त सचेत छौं। नगरको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक विविधतालाई आत्मसाथ गर्दै सन्तुलित र समन्यायिक विकासको बाटोमा अघि बढ्न नगर सरकार दृढ छ।

आदरणीय नगरसभाका सदस्यज्यूहरू अब म आर्थिक वर्ष ०८३/०८४ मा यस नगरपालिकाले विभिन्न क्षेत्र अन्तर्गत लिने नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु:

१. आर्थिक विकास क्षेत्र

क) कृषि नीति

- रामग्राम नगरपालिकालाई कृषिमा आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण गर्दै कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भर पालिका बनाउन कृषि क्षेत्रका जनतालाई राहत प्रदान गर्ने तथा आशा जगाउने किसिमका आवश्यक रणनीति निर्माण गरिनेछ।
- नगरपालिकाद्वारा किसानहरूलाई उपलब्ध गराइने विभिन्न प्रकारका कृषि अनुदान, मल, सिँचाई लगायतलाई व्यवस्थित गराउन मापदण्ड निर्माण गरी "रामग्राम किसान कार्ड" लागू गरिने छ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र प्राङ्गारिक खेती प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्न रासायनिक मल र विषादी प्रयोगलाई निरुत्साहित गरी प्राङ्गारिक मल र जैविक विषादी प्रयोग गरी खेती गर्न कृषक समूहहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ। आम नगरवासीहरूको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै बजारमा विषादीयुक्त तरकारी तथा फलफूल बिक्री वितरण हुनबाट रोक्न विषादी विश्लेषण परीक्षण प्रयोगशाला स्थापना गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।
- उत्पादित कृषि उपजहरूको सुरक्षित भण्डारणका लागी संयुक्त लगानिमा सुनवल नगरपालिकामा निर्माण भएको शीत भण्डारण गृहमा (Cold Storage) आवश्यक सहजिकरण गरिने छ।
- "बरु म गर्छु कृषि: तर कहीं जान्न देश विर्सी" भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै स्वदेशमै कृषि उद्यम गर्न चाहने युवाहरूलाई प्रोत्साहित गर्न युवाहरूले दर्ता गर्ने कृषि फार्मको व्यवसाय दर्तामा शत प्रतिशत छुट दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ। युवाहरूलाई कृषि उत्पादनमा आधारित अनुदानको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ।
- कृषकका समस्या, आवश्यकता तथा कठिनाईहरूलाई सहज, सरल, छिटो छरितो प्रभावकारी ढंगले समाधान गर्न, स्थानीय सरकार र किसान विचको सम्बन्ध प्रगाढ बनाउनुका साथै स्थानीय सरकार प्रति विश्वास अभिवृद्धि गर्न **किसान संग मेयर कार्यक्रमलाइ** निरन्तरता दिईने छ।
- विद्युतीय उर्जामा आधारित सिँचाई सुविधा विस्तार तथा कृषकहरूको उत्पादन लागत कम गर्न कृषि विद्युतीकरणमा जोड दिइनेछ। कृषि मिटरको सिफारिसमा लाग्ने शुल्कलाई मिनाह गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ।

ख. पशुपन्छी विकास नीति

- "पशु स्वास्थ्यमा नगरपालिकाको सक्रियता, खोर गोठमा प्राविधिक सेवा" भन्ने नाराका साथ विभिन्न रोग नियन्त्रणका लागि निशुल्क पशु खोप, कृत्रिम गर्भाधान सेवा, निशुल्क पशु स्वास्थ्य शिविर, पशुपन्छीको उपचार, परजिवी नियन्त्रण सेवा जस्ता कार्यक्रमहरू अगाडी बढाइने छ।
- स्वस्थ एवं गुणस्तरिय पशुजन्य उत्पादन र सुरक्षित बजारिकरणका लागि प्रभावकारी अनुगमन, जनचेतनामुलक कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- सामुदायिक कुकुरहरूलाई रेविज रोग नियन्त्रणका लागि खोज र बन्ध्याकरण सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- प्राकृतिक जलासय तथा सार्वजनिक पोखरीहरूको संरक्षण, मर्मतसंभार गर्दै कृषकलाई माछा पालन तर्फ अग्रसर बनाइनेछ। जसले गर्दा नगरको सौन्दरीकरण, पर्यटन प्रवर्द्धन तथा स्थानिय स्तरमा स्वरोजगारीको अवसर वृद्धि हुनेछ।
- पशु स्वास्थ्यका क्षेत्रमा नागरिकको पहुच वृद्धिका लागि सचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

- पशुहरुमा लाग्ने महामारीजन्य रोगको नियन्त्रणका लागि विभिन्न रोग विरुद्ध निशुल्क खोप सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- प्रविधि तथा प्राविधिक ज्ञान हस्तान्तरण गर्न किसानलाई साइलेज तथा मिनेरल ब्लक सम्बन्धी तालिम तथा अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पशुपालन क्षेत्रमा लागत अनुपात घटाई उत्पादन वृद्धिका लागि कृषकलाई घास खेतीमा जोड दिन ७५ प्रतिशत अनुदानमा हिउदे बर्षे बीउ वितरण गर्ने ।
- ताजा र गुणस्तरिय मासु प्रत्येक नागरिकको पहुचमा पुर्याउने मासु पसल सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- दुध उत्पादनमा टेवा पुर्याउनका लागि सुत्केरी पशुलाई पोषक तत्व वितरण गरिनेछ ।
- स्थानिय जातका पशुबाट उन्नत नश्लका पशु उत्पादनका लागि नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने ।

ग. रोजगार, सीप विकास तथा उद्यमशीलता नीति

- रामग्राम नगरपालिका क्षेत्र भित्र विभिन्न शाखा, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुबाट छरिएर सञ्चालन हुने गरेका सम्पूर्ण व्यावसायिक, सीपमूलक तथा उद्यमशीलता सम्बन्धी तालिमहरुलाई "रोजगार सीप तथा उद्यमशीलता केन्द्र" बाट एकीकृत रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । तालिम आवश्यकता पहिचान (Training Need Assessment) गरी बजारको माग र औचित्यताका आधारमा मात्र तालिम प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- उद्यम ज्ञान, सीप, स्थानीय उत्पादनको प्रवर्द्धन, बजारीकरण तथा रोजगारी सिर्जनाका लागि स्थानीय उद्यमी, व्यवसायी, रोजगार प्रदायक संघ संस्थाहरुको समन्वय र सहकार्यमा "उद्यम ज्ञान रोजगार तथा सूचनाप्रविधि मेला" सञ्चालन गरिने छ ।
- गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (मेडपा) तथा सुरक्षित आप्रवासन (SAMI) कार्यक्रमलाई स्थानीय उद्यम तथा सीप विकास कार्यक्रमसँग आवद्ध गरी सञ्चालित कार्यक्रमहरुलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- महिला तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुले मात्र सञ्चालन गरेका लघु उद्यमलाई प्रोत्साहन गर्न नगरपालिकाद्वारा व्यवसाय करमा लिइने दरमा ७५ प्रतिशत छुट दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगर कार्यपालिकाको मुख्य प्रशासनिक कार्यालय, वडा कार्यालयहरु र अन्य मातहतका कार्यालयमा बेरोजगार युवाहरुलाई इन्टर्नसिप (Internship) को अवसर दिइनेछ । नगर भित्र रहेका बैंक तथा सहकारीहरुमा समेत नगरपालिकाको सिफारिसमा इन्टर्नसिप गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- "मेड इन रामग्राम" नारा अन्तर्गत नगरपालिका भित्रको एउटा विशिष्ट उत्पादनको पहिचान र विकासका लागि आवश्यक योजना निर्माण गरी अन्तरपालिका वा विशिष्ट पाहुनाहरुलाई सोही उत्पादन कोशेलीको रूपमा दिने र बजारीकरण गर्ने कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।

घ. पर्यटन नीति

- रामग्राम नगरपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक सम्पदा (विशेष गरी विश्वप्रसिद्ध ऐतिहासिक बौद्धकालीन रामग्राम स्तूप), पन्डीतपुर, महत्वपूर्ण पार्क, मठ मन्दिरहरुलाई संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्दै पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

- रामग्राम र बुद्ध परिपथको पर्यटन विकासका लागि विश्व शान्तिका अग्रदुत भगवान गौतम बुद्धको अस्तिधातु भएको स्थान रामग्राम स्तुप भ्रमणमा आउने राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रीय स्तरका संघपालिका, प्रदेश, र विभिन्न देशका संस्थागत प्रमुखप्रतिनिधीहरू लगायत विशिष्ट व्यक्तिहरू, बौद्ध विद्वान, गुरुहरू र सांस्कृतिक दृष्टिबाट विशिष्ट व्यक्तिहरूलाई रामग्राम नगरपालिकाका नगरवासीहरू एवं रामग्राम नगरको तर्फबाट स्वागत र सम्मान गर्ने परम्पराको थालनी गरिएको कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ छ । यसका निम्ती बुद्ध परिपथाका नगरपालिका, लुम्बिनी प्रदेश सरकार र आवश्यक पर्दा संघ सरकार सँग समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
- रामग्रामको पर्यटन प्रवर्द्धन र विकासका लागि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्था र सरकारहरू सँगको सहकार्यमा रामग्राम स्तुप र क्षेत्रको सर्वज्ञीण पक्षको विकासमा साझेदारी गरिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र रहेका सांस्कृतिक र मौलिक गाउँहरू पहिचान गरी स्थानीय होमस्टे तथा अन्य समुदायमा आधारित होमस्टे (घरबास) हरूको प्रवर्द्धन गरिनेछ । होमस्टे क्षेत्रलाई रामग्रामको मुख्य अतिथि सत्कार क्षेत्रको रूपमा विकास गर्दै वरिपरिका समुदायहरूलाई स्थानीय उत्पादनमा जोड दिन उत्प्रेरित गरिनेछ र होमस्टेलाई नगर भित्रका प्राङ्गारिक उत्पादनहरूको खपत केन्द्रको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरवासीको सुरक्षा, रात्रिकालीन व्यवसाय प्रवर्द्धन र सहरी सौन्दर्यलाई मध्यनजर गर्दै "उज्यालो रामग्राम" प्राथमिकता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यस अन्तर्गत नगरका मुख्य राजमार्ग, चोकहरू, पर्यटकीय क्षेत्र र भित्री सडकहरूमा उच्च प्रविधिको सडक बत्ती (Street Light) तथा हाइमास्ट लाइट जडान कार्यलाई विशेष प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकको आकर्षण बढाउन ऐतिहासिक र धार्मिक क्षेत्रहरूको सौन्दर्यकरणका साथै पर्यटकीय पार्कहरूमा लेजर लाइट र पर्यटकीय आकर्षणका आधुनिक पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- रामग्राम क्षेत्रको विशिष्ट पहिचान झल्कने गरी स्थानीय मौलिक भाषा, सीप, कला, संस्कृति र पुरातात्विक सम्पदाहरूको संरक्षण गर्दै ज्ञान र अनुभवको दस्तावेजीकरण गर्न एक स्थानीय सांस्कृतिक सङ्ग्रहालयको निर्माण र सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।

२. सामाजिक विकास क्षेत्र

क) शिक्षा नीति:

- रामग्राम नगरपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको शैक्षिक, भौतिक एवं समग्र विकासको लागि "नगर प्रमुख शैक्षिक सुधार कार्यक्रम" लागू गरिनेछ । विद्यालय स्तरदेखि नै विद्यार्थीहरूमा स्वरोजगार र उद्यमशीलताको भावना जागृत गराउनका लागि "पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम" लागू गरिनेछ ।
- "समान अवसर र गुणस्तरीय शिक्षाका लागि, सबै बालबालिकाको पहुँच सुनिश्चित गरौं" भन्ने मूल नाराका साथ, रामग्राम नगरपालिकाले शिक्षा क्षेत्रलाई समावेशी, परिणाममुखी र नविन अभ्यासमा आधारित बनाई अगाडि बढाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाभित्रका सबै बालबालिका, विशेष गरी आर्थिक रूपमा कमजोर वर्ग, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका बालबालिका तथा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई प्राथमिकता दिई शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।

- शिक्षाको समग्र कार्यलाई प्रभावकारी, नियमित र पारदर्शी बनाउने उद्देश्यले शैक्षिक क्यालेन्डर प्रकाशन तथा कार्यान्वयनको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाले विकास गरेको कक्षा १ देखि ८ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा पाठ्यपुस्तक मार्फत विद्यालयहरूमा कार्यान्वयनको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यार्थीको स्वास्थ्य परीक्षण प्रत्येक चौमासिकमा अनिवार्य गरिनेछ । “हरेक विद्यालयमा स्वास्थ्य कार्यक्रम” अन्तर्गत अभिभावक तथा समुदायलाई समेत संलग्न गरिनेछ ।
- शिक्षक दरबन्दी अपुग भएका विद्यालयमा आवश्यकता अनुसार अनुदानमा शिक्षक व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सबै विद्यालयमा अनुदान उपलब्ध गराई बालबालिकाहरूलाई निशुल्क परीक्षा मार्फत विद्यालय शिक्षामा सहभागी हुने वातावरण निर्माण गर्नुका साथै निशुल्क शिक्षालाई प्रबर्द्धन गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- विद्यार्थीको उपस्थितिलाई बढाउन लागि विद्यार्थी छात्रवृद्धि बापत उपस्थितीको आधारमा दिइने रु १० प्रति विद्यार्थी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- उत्कृष्ट विद्यार्थीहरूलाई नगरस्तरमा सम्मान, प्रमाणपत्र र पुरस्कार प्रदान गरिनेछ, जसले प्रेरणा र प्रतिस्पर्धाको भावनालाई प्रोत्साहन गर्नेछ ।
- विद्यालयहरूमा डिजिटल साक्षरता र प्रविधि पहुँचलाई सुदृढ पारिनेछ । सूचना प्रविधिमा आधारित शैक्षणिक क्रियाकलापलाई प्रविधिको माध्यमबाट प्रोत्साहन गरिने छ ।
- व्यावसायिक शिक्षा र उद्यमशीलता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू जस्तै कृषि , सूचना प्रविधि, हस्तकला आदि सम्बन्धी परियोजनामा आधारित शिक्षा विद्यालय तहबाट सुरु गरिनेछ ।
- विद्यालयहरूमा भौतिक पूर्वाधार तथा शैक्षिक सुधार जस्तै कक्षाकोठा निर्माण, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, स्मार्ट बोर्ड, ICT कक्षा, विद्युत तथा इन्टरनेट पहुँच, सुरक्षाका लागि CCTV जडान आदि गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
- विद्यालय सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि विद्यालयमा प्रधानाध्यापक र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत बीच कार्यसम्पादन सम्झौता गरिनेछ । सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक लेखा परीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षणलाई व्यवहारमा आधारित बनाइनेछ ।
- नगरपालिकाको विशेष पहलमा संस्थागत विद्यालयहरूबाट एक शैक्षिक सत्रमा २५० जना गरिब, जेहेनदार र अति आवश्यकतामा परेका विद्यार्थीहरूलाई दिइँदै आएको 'पूर्ण मेयर छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ख) स्वास्थ्य नीति:

- "स्वस्थ नागरिक समृद्ध रामग्राम" भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन जेष्ठ नागरिक तथा विपन्न वर्गका लागि निःशुल्क विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर, नसर्ने रोग पहिचान शिविर तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाका औषधिहरू नियमित रूपमा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सुरक्षित मातृत्व सेवालाई प्रभावकारी बनाउन "गर्भवतीसँग मेयर कार्यक्रम" कार्यक्रम संचालन गरीने छ । रामग्राम नगरपालिकालाई शत प्रतिशत संस्थागत सुत्केरी (Zero Home Delivery) पालिका घोषणा लाई प्रभावकारी रूपमा निरन्तरता दिइने छ ।
- विगत वर्षदेखि सञ्चालित गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई उपमेयर पोषणा झोला बितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई थप व्यवस्थित बनाइने छ । पाठेघर तथा स्तन क्यान्सर स्क्रीनिंग सम्बन्धी कार्यक्रम सन्चालन गरीनेछ ।

- अति विपन्न, असहाय, एकल महिला र पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम संचालन गरिने छ। **जेष्ठ नागरिक संग मेयर कार्यक्रमलाई** निरन्तरता दिइने छ ।
- ग्रामिण अल्ट्रासाउण्ड कार्यक्रमलाई सुदृढिकरण गरि स्वास्थ्य चौकीहरूबाट नियमित रूपमा घुम्ती अल्ट्रासाउण्ड संचालन गरिनेछ ।
- समुदाय स्तरमा लागुऔषध न्यूनिकरण, एचआईभी एड्स र मानसीक स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सन्चालन गरीनेछ ।
- क्षयरोगमुक्त पालिका अभियानलाई प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक कार्यक्रम सन्चालन गरीनेछ ।
- समाजमा व्याप्त रहेका सामाजिक विभेद, जातीय छुवाछुत, महिला हिंसा लगायत विभिन्न सामाजिक कुसंस्कारलाई हटाउन टोल विकास संस्थाहरू मार्फत सामाजिक जागरण र अन्तर घुलनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। दलित समुदायको आत्मसम्मान र स्वाभिमानको लागि ज्ञान, सीप र उद्यमशीलता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

ग) महिला बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति

- रामग्राम नगरपालिकामा लैङ्गिक हिंसा न्युनीकरणकालागि आवश्यक बजेट तथा संस्थागत तथा कानुनी संरचनाको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- लैङ्गिक हिंसाबाट पिडितहरूलाई निःशुल्क रूपमा मनोसामाजिक परामर्शका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनुको साथै निजहरूलाई सेफ हाउस समेतको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने विभिन्न कार्यक्रमका लागि महिला, बालबालिका तथा सिमान्तकृत वर्गलाई प्राथमिकता दिने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्था गरिनेछ साथै निजहरूको परिचय पत्र वितरणमा लागि सहजिकरण गरिने छ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको संरक्षणका लागि नियमितरूपमा घरमा नै स्वास्थ्य परिक्षणको व्यवस्था मिलाईने छ । निजहरूको परिचय पत्र वितरणमा सहजता कायम गर्दै विभिन्न संघ तथा संस्थाको सहजीकरणमा क्षमता विकासका नीति लिइनेछ ।
- रामग्राम नगरपालिकालाई लैङ्गिक हिंसामुक्त पालिकाको रूपमा घोषणा गर्ने आधारहरू जस्तै सुचकहरू, नीति तथा कानुनहरू तयार गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।

३. भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र सम्बन्धी नीति

- नगरपालिकाद्वारा निर्माण हुने सम्पूर्ण भौतिक संरचनाहरू अनिवार्य रूपमा अपाङ्गतामैत्री, लैङ्गिकमैत्री तथा बालमैत्री हुनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ। "एक वडा एक किलोमिटर सडक" निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयन गरीने छ ।
- फोहोरमैलाको दीर्घकालीन व्यवस्थापनका लागि Reduce, Recycle, Reuse (3R Principle) लाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ र निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा फोहोरमैला प्रशोधन तथा व्यवस्थापन केन्द्र स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ।

- "उज्यालो रामग्राम" सँगसँगै "हरियाली रामग्राम" अभियानलाई अगाडि बढाउन सडकका छेउछाउ, सार्वजनिक खाली जग्गा र नदी उकास क्षेत्रमा रैथाने र औषधीय गुण भएका वनस्पतिहरूको वृक्षारोपणलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
- बाढी, डुबान तथा नदी कटानको जोखिम न्यूनीकरण र प्रकोप पूर्वसूचनाका लागि अन्तरपालिका सहकार्य गर्दै पूर्व सूचना प्रणाली (Early Warning System) स्थापना गरिनेछ र नगर स्तरीय विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई सुदृढ बनाइनेछ।
- संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा पर्यटन पूर्वाधारलाई उच्चम सँग जोडी स्थानीय उच्चमशिलतालाई प्रबर्द्धन गरिने छ ।
- नगरपालिका भित्र निर्माण गर्ने भवनहरूको नयाँ इजाजत तथा पुरानो अभिलेखीकरणका लागि प्रणालीको विकास गरि अनलाईनमा आधारित घर नक्सा इजाजतलाई व्यवस्थि गरिने छ । घर नक्साको अभिलेखलाई प्रणालिमा नै सुरक्षित गरिने कार्यको प्रारम्भ गरिने छ ।
- गरिव विपन्न परिवारलाई आगामी बर्ष विपन्न नागरिक आवस कार्यक्रम संचालन गरि सुरक्षित आवासको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगरपालिकाको सहरी क्षेत्र तथा ग्रामीण क्षेत्रमा रहेका विभिन्न सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ। अतिक्रमित सार्वजनिक जग्गाको अतिक्रमणलाई कानुन बमोजिम हटाइने छ ।
- रामग्राम नगरपालिकाको भूमिहिन सुकुम्बासी,भूमिहिन दलित,अव्यवस्थीत बसोबासीहरूलाई कानुन बमोजिम जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा वितरणका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- शहरी क्षेत्रमा रहेका झरही खोला,रामखण्डा लगायतका खोलाहरूमा नदी करिडोर निर्माण गरि सौन्दरीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- रामग्राम नगरपालिका भित्रका ग्रामीण सडकहरूको सुदृढिकरण गरि परासी बजार सम्म सहज पहुँच सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा विभिन्न कार्यका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधारहरू आवश्यक पूर्वाधार कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धीत कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४. सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्र

- नगरवासीहरूलाई प्रवाह गरिने सेवालालाई व्यवस्थित, सरल र प्रभावकारी तुल्याउन "एकल विन्दु सेवा केन्द्र" र प्रविधिमा आधारित "डिजिटल रामग्राम" कार्यक्रमलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
- भ्रष्टाचारजन्य क्रियाकलाप प्रति शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गर्दै कार्यविधि सरलीकरण, व्यवस्थित नागरिक सहायता कक्ष, हटलाइन सेवाको वैज्ञानिक व्यवस्थापन र सूचनाहरूको पारदर्शिता मार्फत जनप्रतिनीधी तथा कर्मचारीहरूलाई जवाफदेही बनाइने छ ।
- सूचना तथा प्रविधी सेवा प्रवाहको सफल विधी भन्ने ध्ययेलाई आत्मसाथ गर्दै नगरपालिकालाई प्रविधियुक्त र प्रविधि मैत्री बनाइने छ ।
- रामग्राम नगरपालिका क्षेत्रभित्र इन्टरनेट सेवा, टेलिसेन्टर, केबुल तथा तारविहीन एफ.एम., टेलिभिजन, रेडियो प्रसारणको अनुमति, नवीकरण र नियमन कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ। सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा सर्वसाधारण जनताको सहज र सरल पहुँच तथा सूचना प्रविधिको विकास र विस्तारसम्बन्धी कार्यक्रम तर्जुमा गर्न जोड दिइनेछ।

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र नेपाल टेलिकमको गुणस्तरीय सेवाको पहुँच सबै क्षेत्रमा पुर्याउन संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी आवश्यक स्थानमा पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत अभिवृद्धि गर्न राजस्व सुधार कार्ययोजना बनाई लागू गरिनेछ र वित्तीय सुशासन कायम गर्दै बेरुजु फर्छ्यौटका लागि विशेष कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई अनुमान योग्य बनाई लाभग्राहीको खातामा जाने व्यवस्था मिलाईनेछ । अनलाईन नविकरणलाई व्यवस्थित गर्नका लागि आधुनिक प्रविधिको व्यवस्था गरिने छ ।
- समयानुकूल, पालिकाको आवश्यकता अनुसार रामग्राम नगरपालिकाको न्यायीक क्षेत्राधिकार भित्र रही विभिन्न कानूनहरु तर्जुमा गरि लागू गरिनेछ । साथै रामग्राम नगरपालिकाको न्यायिक सम्पादन कार्यलाई थप व्यवस्तित र सहज बनाउन न्यायीक सेवा प्रणालीको विकासका लागि पहल गरिने छ ।

अन्त्यमा,

यस नीति तथा कार्यक्रमको सफल र सार्थक कार्यान्वयन नगरपालिकाको एकल प्रयासले मात्र सम्भव छैन । सबै राजनीतिक दल, सामुदायिक, निजी तथा गैरसरकारी संघ संस्था, नागरिक समाज, सहकारी क्षेत्र, टोल विकास संस्था, युवा क्लब, आमा समूह र सचेत आम नगरवासीहरुको निरन्तर साथ, सहयोग र समर्थनले मात्र उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमले देखेका समुन्नत रामग्रामका सपनाहरुलाई मुर्त रूप दिन सकिन्छ । जनताको घरदैलोको सरकारको रूपमा रामग्राम नगरपालिकाले आम नागरिकका आशा र दैनिक आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्ने संकल्प दोहोर्याउँदै सबै पक्षको पहरेदारी र साझेदारीको अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद ।

आदरणीय सभा अध्यक्ष ज्यू,

नगर सभा सदस्य ज्युहरु,

म रामग्राम नगरपालिकाको आ.ब २०८३/२०८४ को अनुमानित आय, व्यय तथा कार्यक्रमहरु पेश गर्न गइरहेको छु ।

आय तर्फ			
क्र स	श्रोत	रकम	अक्षरमा
१	संघीय सरकार		
	समानीकरण अनुदान	163600000	१६ करोड ३६ लाख
	समपुरक अनुदान	5500000	५५ लाख
	शसर्त अनुदान चालु	300100000	३० करोड १ लाख
	शसर्त अनुदान पुँजीगत	159600000	१५ करोड ९६ लाख
	विशेष अनुदान पुँजीगत	17800000	१ करोड ७८ लाख
		646600000	६४ करोड ६६ लाख
२	प्रदेश सरकार		
	समानीकरण अनुदान	11442000	१ करोड १४ लाख ४२ हजार
	समपुरक अनुदान पुँजीगत	9000000	९० लाख
	शसर्त अनुदान चालु	500000	५ लाख
	शसर्त अनुदान पुँजीगत	12500000	१ करोड २५ लाख
		33442000	३ करोड ३४ लाख २ हजार
३	राजस्व बाँडफाँड तर्फ		
	बाँडफाँड भई प्राप्तहुने मूल्य अभिवृद्धि कर	89811000	८ करोड ९८ लाख ११ हजार
	बाँडफाँड भई प्राप्तहुने अन्तशुल्क	38490000	३करोड ८४ लाख ९० हजार
	बाँडफाँड भई प्राप्तहुने सवारी साधन कर	13788000	१ करोड ३७ लाख ८८ हजार
	बाँडफाँड भई प्राप्तहुने विज्ञापन कर	425000	४ लाख २५ हजार
	बाँडफाँड भई प्राप्तहुने प्राप्तहुने वन रोयल्टी	325000	३ लाख २५ हजार
	बाँडफाँड भई प्राप्तहुने दहत्तरबहत्तर बिक्रीबाट प्राप्त हुने आय	940000	९ लाख ४० हजार
		143779000	१४ करोड ३७ लाख ७९ हजार
४	आन्तरिक तर्फ		
	नगरपालिका आन्तरिक श्रोत	76200000	७ करोड ६२ लाख
	घर जग्गा रजिष्ट्रेसन दस्तुर	40000000	४ करोड
	लागत सहभागीता		
		116200000	११ करोड ६२ लाख ११ हजार
५	अन्य		

	सडक बोर्ड नेपाल	5000000	५० लाख
		5000000	५० लाख
	कुल जम्मा	945021000	९४ करोड ५० लाख २१ हजार

व्यय तर्फ

व्यय तर्फ			
क्र स	श्रोत	रकम	अक्षरमा
१	संघीय सरकार		
	समानीकरण अनुदान		
	समपुरक अनुदान पुँजीगत	11000000	१ करोड १० लाख
	शसर्त अनुदान चालु	300100000	३० करोड १ लाख
	शसर्त अनुदान पुँजीगत	159600000	१५ करोड ९६ लाख
	विशेष अनुदान पुँजीगत	17800000	१ करोड ७८ लाख
		488500000	४८ करोड ८५ लाख
२	प्रदेश सरकार		
	समानीकरण अनुदान		
	समपुरक अनुदान पुँजीगत	18000000	१ करोड ८० लाख
	शसर्त अनुदान चालु	500000	५ लाख
	शसर्त अनुदान पुँजीगत	12500000	१ करोड २५ लाख
		31000000	३ करोड १० लाख २
३	विभिन्न कोषहरु		
	मर्मत सम्भार कोष	3000000	३० लाख
	वातावरण कोष	2000000	२० लाख
	महिला बालबालिका कोष	0	
	गरिबी न्यूनिकरण कोष	7000000	७० लाख
	औषधी उपचार कोष	500000	५ लाख
	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	4000000	४० लाख
		16500000	१ करोड ६५ लाख
४	प्रशासनिक खर्च	171600000	१७ करोड १६ लाख
	शिक्षा र स्वास्थ्य करार	27421000	२ करोड ७४ लाख २१ हजार
		194521000	१९ करोड ४५ लाख २१ हजार

५	गत विगत बर्ष देखि निरन्तररूपमा संचालित नगरवासी लक्षित कार्यक्रम	52000000	५ करोड २० लाख
६	वडा स्तरीय योजना तथा कार्यक्रम	68000000	६ करोड ८० लाख
७	विषयगत शाखाका योजना तथा कार्यक्रम	50000000	५ करोड
८	भुक्तानी बाँकी	30000000	३ करोड
९	लागत सहभागिता		१ करोड ६५ लाख
	कुल	200000000	२० करोड ६
१०	अन्य		
	सडक बोर्ड नेपाल	10000000	१ करोड
		10000000	
	कुल जम्मा	945021000	९४ करोड ५० लाख २१ हजार

वडा गत रूपमा विभाजन गरेको रकम यस प्रकार रहेको छ ।

वडा नं	रकम	विनियोजित रकम रु अक्षरमा
१	3000000	३० लाख
२	3000000	३० लाख
३	3000000	३० लाख
४	4000000	४० लाख
५	3000000	३० लाख
६	3000000	३० लाख
७	4000000	४० लाख
८	3000000	३० लाख
९	4000000	४० लाख
१०	4000000	४० लाख
११	3000000	३० लाख

१२	3000000	३० लाख
१३	3000000	३० लाख
१४	5000000	५० लाख
१५	5000000	५० लाख
१६	5000000	५० लाख
१७	5000000	५० लाख
१८	5000000	५० लाख

शाखागत रुपमा रकम को विभाजन निम्नानुसार गरेको छु ।

शाखा	रकम रु	अक्षरमा
शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा	15000000	१ करोड ५० लाख
स्वास्थ्य शाखा	12300000	१ करोड २३ लाख
राजस्व शाखा	1000000	१० लाख
प्रशासन योजना तथा अनुगमन	2000000	२० लाख
सहकारी	500000	५ लाख
भवन तथा वस्ती विकास	500000	५ लाख
कृषि विकास	5000000	५० लाख
पशु सेवा	5000000	५० लाख
महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक	1000000	१० लाख
उद्योग	500000	५ लाख
पर्यटन	500000	५ लाख
सूचना प्रविधी	1500000	१५ लाख
विपद्	500000	५ लाख
पन्जिकरण	3200000	३२ लाख
न्यायिक समिति	1500000	१५ लाख
	50000000	५ करोड